

JANKÓ ATTILA

Független és függetlennek álcázott lapok – ügyes manipulációk és ordas hazugságok

Mintegy harminc éve számos új hetilap és folyóirat jelent meg Magyarországon, egy részüket független és csekély tőkével rendelkező vállalkozások alapították, míg néhány mögött az 'állampárti' kiadók vagy állami cégek álltak. Ez utóbbiak – véleményem szerint – nem lehettek a hivatalos politikától függetlenek, bár általában azt állították a szerkesztők.

Erre az egyik legjobb példa a *Reform* című hetilap, amely már első számában egy feltűnően hamisított nagyfelbontású fotósorozatot közölt, azt állítva, azok az U.S.A. katonai felderítő műholdjainak felvételei. Ezzel azt üzenté az olvasóknak, a hidegháború eldőlt, a sokkal fejlettebb technikával rendelkező 'Nyugat' nyert, tehát ennek magyarországi következményei is lesznek. Akkor még nem volt internet, google képkereső, így csak két évvel később tudtam beazonosítani a képek forrását: a kiváló designerek, Charles and Ray Eames 'Powers of Ten' (A 10 hatványai) című, 1968 és 1977 között, az IBM támogatásával készült ismeretterjesztő filmjének állóképeit közölték mint 'kémfotókat'. Ezt a hetilapot később sem jellemezte az igazság feltárására való törekvés, míg a *Kapu* című folyóirat főszerkesztőjének ez volt a meghirdetett elsődleges célja. Fennmaradt egy korabeli tudósítás a *Kapu* szegedi bemutatójáról, annak elemzése alapján meg lehet ítélni, ez a lap melyik csoportba tartozott.

A tisztánlátást segíti, ha e lapok első évfolyamait összevetjük az akkoriban alapított *Világ* illetve *Hiány* című lapokkal is, amelyek sokkal hamarabb megszűntek, mint a másik kettő, de szintén fontos kordokumentumok.